

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatæ, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

**Lanuza, Jerónimo Bautista de
Antverpiæ, 1649**

§.1. Declarat probatque D. Ioannes hâc historiâ verba qua priùs dixerat:
Lux in tenebris lucet, & tenebræ eam non comprehendenterunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-53104)

O mirabile mysterium! Domine, et oculos illomines Moysi, eisdem superposita manus tua contingit! Hoc magis, ut mihi valet vobis impediens quam largitur: *Hec magna propria est* (inquit D. August.) & proposito nostro accommodam in hoc circa vobis hodie completam, cui Dominus datus voluit vobis, & dedit, velut Moyse, celesti passu procedendo: *Praecepimus Iesum*, illi oculos contingens, non tantum manu sua, sed Hugo manu sua composito: *Lanuit oculos eius*, et cum ira fuit si clares habuisset oculos, lato illo forent execandi, nihilominus vobis illi contellat adeo perspicacem, obtulisseque effnxit, ac impensis adeo lucidos, lac effulgentes ut illos iuventes Iudeorum Principes, venerandi illi Sacerdotes: Doctoreisque eximii, obsecrati sunt, ac timore percussi, ne Christus ab omnibus agnosceretur: *Ridentes seviores clarissimum vulnus*, ut adorantes tinnerunt valde. Et qui magis illam inveniret eo reddundunt, tanta luce obtenebri, ecce res, & velut noctua seu bubenata non ferentes claritatem perturbantur, modo hic modo illuc impingentes, suos oculos offendentes, instar muscarum circumquaque lucem solitantes, quam dum stolidi extinguerent, ipsi lucis ardore comburuntur: *Non poterant intendere in faciem eius*.

Velut conterit, & obfuscari, (aues illæ nocturnæ) italo circum girantes volatu has emitunt voces, *Non est hic homo à Deo: nos sumus, quis homo peccator est?* Maiores ex inde secessores, & tumultus excitant in eum, qui ecce effnxit oculos, quos non habebat, quam si illi habent erumperet: nescio num plura concilia, congregations, & argumentationes poterint in Christum excitate si viro hui oculos habenuerit pugione illos erumperet, quam excitarunt quia illi oculos non habent, eos efformauit. Illos Philistæis comparabo de quibus Diu. Chrysostomus talia etenim peruersitate inuidabant, ut bellum mouerent Isaac Patriarchæ quia putatos aperulisse a quin scatentes impudicissimis, ac copiosissimis, vtiique regioni illi sterili, & iniquis, maximè necessariis: fuitque hæc controversia adeo gravis, ut puteum unum vocauerit: *Inimicatu*, aliter vero *Calumniam*, si putenum apertum obcesaret, non miraretur: verum enim vero quia oculos aperuit, in quibus ne quidem aqua erat vestigium? Videntur illi finiles oculis bubenatum dum illos aperit, caret, aues eo quod, cognoscant illis adeo venustos, coitura illos, xanthes insurgunt, corvi gracili cornicule, tardi. Ne stuprum Redemptor illuminet, et illos, sicut par-

est intueamur, luce diuinæ sive *gratia*, hanc Præcipie Hierarchiarum mediante requiramus? dicendo. *Ave Maria.*

§. I. Declarat probasque D. Ioannes his bistro-
ria, verba que prius dixerat. *Lux in tene-
bris lucet, & tenebrae eam non com-
prehenderunt.*

Theodorus Antistes Cyri in Periodo cuius-
ius doctrinam, ob rumores contra illum
spatios suo suffragio corroboravit, plus
quam sexcenti Episcopi, in generali Concilio
Chalcedonensi congregati, illi viuimus es ecclesias
mantes: *Carthagenus, Orthodoxus, Pastor Ecclesie, Docto-
ritus lib. 1.* ex duodecim illis quos compoluit
& inscriptis: *De Gratiarum afflictionum curatione*,
circa finem autam minu præbuit, intelligendi
in praesenti historia ex D. Ioanne mysenola illa
vebra, qua in exordio sui Euangelij prefatus
fuerat: *Lux in tenebris lucet, & tenebrae eam non lo-
gan. 1. 5. comprehenderunt.* Et postmodum idem reperi in
D. Gregor. Nazianz. vbi expedit quid Christus *Orat. 2.* in-
dicatur Agnus immaculatus: *Communis apta Pascha*,
que declaratio SS. hac est, quod loquatur de
Christo, quem itidem ipse lucem appellat. *Erat
lux vera, & exponere conetur Dei misericordiam, hominumque malitiam: etenim venit ipse lux adeo clara, ut inter densissimas tene-
bras, peccatores intelligo, splendidos suos emer-
feri radios, doctrina atque miraculorum: enim
vero tanta fuit peruersitas qua tenebrae illæ cor-
cutebant, ut lucem illam nec apprehendebant,
nece cognoverint. Hoc est: *Tenebrae eam non com-
prehenderunt.* Et hoc ipsum videtur Euangelista
innovere, dum addit: *In mundo erat &c. & mun-
dus eum non cognovit.* Nec non ipse Christus Ni-
codoemo prius dixerat: *Lux venit in mundum, & Ioan. 3. 19
dilexerunt homines, magis tenebras, quam lucem.*
Congrua est hæc expoitio: quam sequuntur *I.*
D. August. a. Beda, Ruperti nominatum D. Bern. *Ioan.*
& in dulci hoc intendit dicere D. Euangelista. *b. Lib. 2. de*
Sed non hoc solum, annat Theodore, & D. confid. ad
Gregor. Nazianz. sed quid aliud illis verbis est: *Eugen.*
vult indicatum Non comprehenderunt. Non cum
hoc locum vult dicere, quod tenebrae lucem mi-
nimè cognovent, nec illuminare sint, sed quod significat
adeo maleficæ peruersaque fuerint, ut in suis
concrentris impugnatur, & persecuta-*compre-
hendere.*
cem, evita illam & extingueret, & obfuscari
verbum ergum illud. *Comprehenderunt.* *Intellexerunt*, in
sumptum, ut esset nota D. Chrysostom, signifi- *ep. Hebr.*
cat in fine.*

EST ALIQUEM IN SEQUI ANIMO PROBUS HOSTILI, UT ILLUM APPREHENDAT, MANUS ILLI INITIAT, CINQ; EURSUM SILLAT, & IMPEDIAS PRETENSIONEM SUAM DICIMUS, QUOD APPARITI FUTREM COMPREHENDAT, ILLUM A TERGO INSEQUANDO. EO GRESLI TENDEBAT & ANIME PHARAO, DUM FILII ISRAEL DE EGYPTO, FUGIEBANT, VERSI QUAR ET COMPREHENDAM. ITEM DE HOSTIIS, BVS IUS REX DAVID: PERSEQUIAS TORMICOS MEOS ET COMPREHENDAM ILLOS. ET RABAH ILLIS AIT, QUI PERSCRIBANTUR EXPLORATORES: PERSEQUIMINIS ICS, ET COMPREHENDETIS eos.

Fus*e* igitur, inquit Euahgelista, Christus lux diuina, que clarissimos suos radios obscurisimam insinuit tenebris. Ius*u*s lucem infidit; *Lux in tenebris luceat*. Omnis manifestum est, quod lucere in tenebris luceat, idem sit ac illas illuminare. Porro tales quiesdam fuerunt tenebrae, quia in lucem hanc rebellis infixererunt, volentes illi manum superponere, quo cunctum eius fierent fulgentissimum, ne ultimus progrederetur, sed iurio conatu illam comprehendere nequeuerint, neque posterum eius vel in minimo inhibuit impedita clariitate. Si me loquenter son capias, inquit D. Joann*e*, illud attende, quod in meo hodie natio Evangelio: illici hoc euicissime pacet. Dimitnam hinc Domini lucem intuere, tenebras illuminant, & lucem in tenebris & corpore, perfecte tenebras eius illuminando, illudque compiendo ardentissimum Davidus de-
cidens. *Dua mei illuminant tenebras meas*. Mi-
raculum quod solus D. Ican*ius* litteris consignauit
cuius ea fuit intentio, vt nota D. Aug*usti*, toto Euah-
geli*u*s fuis*e* difusus illa Salvatoris opera describere,
quibus patet, & probaretur illud quod ut
fundamentum primo suo capite statuerat, in quo
cuncta comprehendit diuinitatis, humanitatisq*e*
Christi mysteria, & has historias confirmat, pro-
batque illud particulariter: *Lux in tenebris luceat,*
& tenebrae eam non comprehendendunt. Primo va-
luit hic Christus ostendere lucem esse se diuinam,
Viresque potentissimum claris*u*s in
radiorum, ita congruent, ut in sua determina-
rit eternitate; hunc creare cœcum præcis*u*s haec
conuenienter intentioni.

I. Iudici co-
natur Christi
Iuc ob-
scureare.
I. Atque hunc natus Evangelio illuc hoc euclē-
tissime patet. Diminutus hucus Domini lucem
intuire, tenebras illuminantē, & luce in rebus
octuorūm cœci viñis, qui oculos non habebat,
& infernalem illam compitibus turbam, quā ob-
pertinaciam cœcitatē tenebras appellat S. Scriptura
præcepta que inforges bellum illatūa luci, nempe
Christi, cœpnis illi manū inicere, ne proce-
dat vterius, nō ab omnibꝫ agnoscatur, ino la-
bōans suis illam tenebris osculari, cōcēte mo-
do contegere, vt non apparet; & illis quasi cap-
tinam cōprehendere: veruntamen. Tenebris
eam non cōprehenderentur.

radiorum, ita congruentia, vt in sua determinata
eternitate, hunc creare cœcum præcisè hinc
conuenienter intentioni.

§. 2. *Magnum est hoc opus, quandoquidem*
dicat Christus, quod cœcum illum ad hoc
creaverit, vt manifestarentur opera Dei in
illo.

S Atis hoc clare ipse Saluator in propriō pro-
testans est Evangelio: cum enim ab eo
testimoniis differentiis.

Vide quod ergat concilia, quos testes examinavit, quod formiter processus, quod inquisitiones molestan, quod audiencias multiplicet; at labore profuso ipsam, quia non solum idem non comprehendunt, his illa tenetibus stimulatis, sed etiam ipsa lux clarissima effulgit, ac celestis eius splendor parentum emicuit. Hoc ipsis luce clarissima patuit in tunc Christi miraculis, ut hanc metu posuerit D. Edangchilla universale stamere propositione: *Lux in tenebris lucet;* & tenetur ea non comprehendendum. Quando apud piscinam paralyticum in pedes exiret incolus nescius, quam feruienti omnes illi animo consperantanti miraculi luce denigratur? Quodam strependo tunc prodigio demoniacum esse cù sursum mutuamente curauit, de quo praecedenti Dominica, quod ex-
selestatentur discipuli rationem cui ille exercitus prodidit in mundum, sic eis respondit: nullam ipsi aliam inquirent rationem; nec alia esse inquirendam quā hanc: *ut manifestemur opera Dei in illo.* Ratio hac alias multas coī. In cœo plectitur, ob quas miserimus, & inquitimus, in Dei opero hoc opus cateris præcellens prodigiosum ac ra manispedis, quia mirabiliter Dñs operatus est, quod festantur. Christus hoc ut caput eorum, & mirabilium horum ac omnium illorum statuat: *epitomen;* ut dicat, quid in ipso resplendent, operaque Dei condita manifestentur, quodigne ea intentione, creare cœcum hunc, & in mundo ponere proponeret. Si pictor arte pingendi Apelle ipso in inferiori, variis plutesque depingere, diversis in tabulis imagines, adeo lineamentis suis, coloribusque perficias, & vel caru minima in rupore

*reuenti omer illi animo conspirant tanti mira-
menti luce denigrantur? Quod si stoyendo cunctis
prodigio demoniaci, et ceteris sudum, mutumque
citatuit, de quo p[re]cedenti Dominica, quorū cetera
erant esse nūc, et in mundo ponere propon-
uerit. Si pictor arte pingendis Apelle ipso non
inferior, variis pluresq[ue] de pingenter; diversis in
tabulis imagines, adeo lineamentis suis, colori-
busq[ue] perfectas, ut vel caru minima in stupore*